

VALLE KOMMUNE
Postboks 4
4746 VALLE

Dato: 13.05.2026
Vår ref: 24/17134-15
Dykkar ref:
Saksbeh.: Kåre Kristiansen
Tlf.

Uttalelse til kommuneplanens samfunnsdel

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 12.05.2026 sak 37/26

Følgene vedtak ble fattet:

Fylkesutvalget - vedtak

1. Fylkesutvalget er positive til høringsforslaget til kommuneplanens samfunnsdel i Valle kommune.

Særutskiften er vedlagt. Den utgjør fylkeskommunens uttalelsen til høringsforslaget.

Med helsing

Kåre Kristiansen
Rådgiver

Brevet er godkjend elektronisk.

Kopi til: STATSFORVALTEREN I AGDER

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 24/17134-12
Saksbehandler Kåre Kristiansen

Uttalelse til høring av kommuneplanens samfunnsdel - Valle kommune

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	12.05.2026	37/26

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 12.05.2026 sak 37/26

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Fylkesutvalget - vedtak

1. Fylkesutvalget er positive til høringsforslaget til kommuneplanens samfunnsdel i Valle kommune.

Uttalelse til høring av kommuneplanens samfunnsdel - Valle kommune

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkesutvalget er positive til høringsforslaget til kommuneplanens samfunnsdel i Valle kommune.

Vedlegg

Valle Kommuneplanens samfunnsdel

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren er positiv til Valle kommunes forslag til ny samfunnsdel og anbefaler.

Valle kommune har sendt forslag til kommuneplanens samfunnsdel på offentlig høring. Som regional planmyndighet er fylkeskommunens høringspart. Planforslaget inneholder fire satsingsområder med tilhørende mål og strategier. Innholdet følger i stor grad opp Regionplan Agder 2030. Fylkeskommunedirektøren anbefaler at kommunen utdyper enkelte tema i planen.

Saksopplysninger

Lovhjemmel og myndighet

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede politiske styringsdokument. Planen er lovpålagt, men er ikke juridiske bindende. Den skal inneholde overordnede lokale politiske føringer for kommunens arealforvaltning og økonomiske disposisjoner.

Fylkeskommunen er regional planmyndighet og høringspart og kan gi anbefalinger til endringer i planforslaget. Man kan ikke fremme innsigelse til kommuneplanens samfunnsdel.

Viktigste innhold i planforslaget

Planen beskriver følgende fire fokusområder for kommunen med mål og strategier:

- Bolyst
- Folkehelse
- Beredskap
- Arbeidsplasser

Planforslaget inneholder også arealstrategier med tilhørende kart. Arealstrategiene viser senterstruktur med kommunesenter og grender, destinasjonssenter og næringsområder samt områder med særlige naturhensyn.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren vurderer at planforslaget gir kommunen et godt utgangspunkt for å jobbe systematisk med de strategiske innsatsområder, da særlig i arealdelen og handlings- og økonomiplanen.

Fylkeskommunedirektøren oppfordrer kommunen til å ta samfunnsdelen opp til ny begrenset revisjon etter neste valg. Det gir nytt kommunestyre anledning til å sette sitt preg på satsingsområdene. Samtidig kan administrasjonen foreslå justeringer slik at planen fungerer best mulig som styringsverktøy.

Med bakgrunn i regionale føringer fra Regionplan Agder 2030 og Regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (Heiplanen) har fylkeskommunedirektøren følgende anbefalinger til planforslaget:

Klima

Kommunen vurderte i sin planstrategi at samfunnsdelen skal være det overordnede styringsdokument for klimaarbeidet, og at kommunen derfor ikke trenger en egen klimaplan.

Det er derfor positivt at planforslaget prioriterer sirkulær økonomi og klimatilpasning, hvor kommunen har en viktig rolle. Planforslaget setter ikke et overordnet mål for klimaarbeidet. Et slikt mål kan styrke systematikken i kommunens klimaarbeid og gjøre det enklere å følge opp temaet i arealdelen, økonomiplanen og andre styringsdokumenter.

Kommunen har også et viktig handlingsrom i arealforvaltningen, som kan utnyttes til å redusere klimagassutslipp på lengre sikt. Dette er særlig relevant for Valle, hvor ny fritidsbebyggelse ofte kan være i konflikt med karbonrike arealer som myr. Fylkeskommunedirektøren oppfordrer kommunen til å ta hensyn til dette i arealstrategiene.

Natur og villrein

Heiplanen revideres fordi tilstanden for villreinen ikke går i ønsket retning. Særlig kan aktiviteter i bygdeutviklingssonene ha større negativ effekt på villrein enn man tidligere antok.

Planforslaget anerkjenner at balansen mellom vern og bruk er krevende, men fylkeskommunedirektøren vurderer likevel ikke at dagens utfordringsbilde kommer tilstrekkelig fram. Det har konsekvenser for arealstrategienes bruk av begrepet «naturbegrensninger», som gir inntrykk av at arealbruken utenfor disse områder er konfliktfri. En mer utfyllende beskrivelse av konfliktbildet kan sette begrepet «naturbegrensninger» inn i en klar kontekst.

Fylkeskommunedirektøren er positiv til at kommunen skriver at slike arealkonflikter skal løses med kunnskapsbasert og helhetlig arealplanlegging. Valle kommune jobber i dette sporet når man for tiden reviderer kommunedelplanen for Brokke, og har ambisjon om å revidere kommuneplanens arealdel i etterkant. Kommunen er også sentral i revisjonen av Heiplanen,

Folkehelse

Folkehelse er tydelig integrert i planforslaget som et tverrsektorielt samfunnsansvar og ikke kun et anliggende for helse- og omsorgstjenestene. Utfordringene fra folkehelseoversikten er gjenkjennbare i planforslaget.

Det er særlig positivt at planen legger vekt på:

- helsefremmende lokalsamfunn

- betydningen av møteplasser, frivillighet og kultur
- lavterskeltilbud og universelle løsninger
- forebygging framfor reparasjon

Kommunen kan vurdere å styrke sammenhengen mellom folkehelseoversikten og kommuneplanen ytterligere på enkelte områder:

Tydeligere prioritering av risikogrupper: Folkehelseoversikten peker klart på enslige middelaldrende og eldre, samt ungdom med begrensede tilbud, som sårbare grupper. For en tydeligere kobling kan planen:

- tydeliggjøre hvilke grupper som særlig skal prioriteres
- synliggjøre hvordan tiltak og strategier treffer ulike livsfaser

Sosiale helseforskjeller: Utjevning av sosiale helseforskjeller er omtalt som mål, men tilhørende strategier er relativt overordnede. En tydeligere kobling mellom levekår, bosted, deltakelse og helse kunne styrket planens operative betydning.

Verdiskaping og besøksforvaltning

Planforslaget begrunner godt reiselivets rolle i lokalsamfunnet. Det skal skape lokal verdiskaping og bolyst, og gjøres ut ifra lokale ressurser som kommunens unike natur og særlig verdifulle kulturarv.

Planen har mål om å utvikle kommunen som helårsdestinasjon, og arealstrategien viser en funksjonsdeling mellom Brokke som destinasjonsområde, og Valle og Rysstad som lokalsentre. Beredskapsdelen bidrar også til å synliggjøre noen av utfordringer med besøkende og hyttebruk.

Planforslaget omtaler naturressursene som ramme for videre utvikling. Det er positivt, selv om en mer utfyllende beskrivelse av problemstillingen mangler. Det vises til avsnittet om natur for utdyping av dette.

Kommunen kan styrke tematikken ved å sette eksplisitte mål om en systematisk besøksforvaltning, for eksempel ved å samarbeide med næringslivet og andre relevante aktører. Kommunens rolle som tilrettelegger, samordner og samarbeidspartner er ellers godt beskrevet. Det gir et godt grunnlag for videre utvikling av besøksforvaltning i kommunen.

Arealstrategier

Det er svært positivt at kommunen har arealstrategier med tilhørende kart med i samfunnsdelen. Arealstrategier er holdt på passende nivå og omfang. De dekker de viktigste tema som senterstruktur, næringsutvikling og ulike vernehensyn. Den eneste innvendingen er at det er uklart hva kommunen legger i begrepene «naturbegrensninger» og «naturområder» som kun vises i kart og ikke utdypes i selve teksten.

Oppfølging av planen

Fylkeskommunedirektøren savner at kommunen beskriver kommunens forutsetninger for å lykkes med samfunnsdelen. Valle kommune er en stor kraftprodusent og har hatt god økonomi. Planen kan beskrive hvordan inntektene skal forvaltes for å sikre langsiktig økonomisk bærekraft og god tjenesteyting.

Kommunen kan vurdere å bygge ut avsnittet «vegen vidare» og beskrive hvordan man skal følge satsingsområdene videre opp i de underliggende planverk, for eksempel med årshjul for økonomiplan, og hvordan kunnskapsgrunnlaget, som folkehelseoversikten, skal holdes levende gjennom planperioden.

Regionplan Agder 2030

Kommuneplanens samfunnsdel er en viktig plan som oversetter regionale utfordringer og mål fra Regionplan Agder 2030 til lokal kontekst.

Det er et stort sammenfall mellom satsingsområder, mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel og Regionplan Agder 2030. Dette gir et godt utgangspunkt for at kommunen og fylkeskommunen kan jobbe i samme retning.

Konklusjon

Det er et godt samsvar mellom samfunnsutfordringer og mål i kommuneplanens samfunnsdel og Regionplan Agder 2030.

Fylkeskommunedirektøren er positiv til høringsforslaget.

Kristiansand, 27.04.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør